

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЦЯ СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно економічний тижневник у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.

Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платить ся з гори.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми Українці до своєю
 В нас є] сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гімн ам. Укр.

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОВУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Українці в Бразилії і Аргентині допоможіть рідному краю!

Наша рідна земля, наші браття і сестри, цілий український народ зводить тепер останню борбу за свободу і волю. Кождий нарід відітхнув вже по страшній світовій війні, мов по страшній бурі, що лишила по собі знищені й кроваві сліди. Кождий нарід приходиться поводити до себе, лічить глибокі рани, направляє спустошення.

Лиш нарід український не може відітхнути, не може зібрати своїх сил почислити страт, не може гоїти своїх глибоких ран. А біль і терпіння українського народа ще більші страшніщі, чим були в часі воєнного лихоліття.

Це Ляхо-Татари мов гайвороння вериди нашу галицьку землю і завели правдиво пекольний талець. Узброєні ляцькі банди знущаються над умученим до краю українським населенню.

Особливо тепер коли Ліга На-

стували проти цього непрактикованого в культурнім світі насильства. На це ляцьке правительство вислало велику масу опришків і горлорізів, які мають кулями і багнетата здусити всякий прояв протесту. Пійшов отже по пілій українській Галичині і страшний терор, Позамикали майже всі українські часописі і всі добродійні інституції, та зарядили масове арештованне і інтернованне всіх визначніших українських діячів. Поверх п'ятнацять тисяч осіб в тім жінок і 80-літніх старців мучаться в тюрмах серед холоду і голоду, та варваських тортур, яких допускаються на них ляцькі посіпаки. Всі майже заграничні часописі переповнені підлими наклепами і очеркненням нашої визвольної боротьби. Всі ляцькі міністри пустили в світ брехливі вісти про большецький рух серед галицьких селян який польський ряд серед галицьких селян, який польський ряд мусить здусувати аж багнетатами і машиновими крісами.

А наші браття з геройським завязттем провадять цю борбу з узброєним ляцьким багнетом. Не

зильські Українці мусимо стати разом з нашими коваючими браттями в один ряд, мусимо їх піддержати у рішачій хвилі у хвилі, в якій рішається наше національне життє, як вільного народа на своїй вільній землі, або наша смерть. Світ не чує коваючого голосу наших рідних, бо узброєний ляцький бандит замкнув кордони, бо ляцький уряд пустив в світ брехню, що то не українські селяни гинуть в обороні своєї землі, але большевицькі авантюристи прихоплені на ширенню агітації.

Українське галицьке правительство, якого головою є Др. Евген Петрушевич провадить успішно борбу з ляцькими наїздниками. Інформує світ про звірства, про нечувані злочини, яких ляхи допускаються над українським населенням Галичини і взиває ратунку для коваючих наших браттів, накликає західні держави, щоби вони наклали намордник на скажену ляцьку собаку. Але це правительство не має вже сил дальше боротися, а боротися треба якраз тепер найзавзятійше, бо тепер має рішатися доля нашої

мітет Національної Оборони в коротці вишле зібраний гріш. Українці в Америці зложили вже много, а ми Українці в Бразилії не станьмо по заду. Тому даваймо, що можемо, даваймо всі разом.

Підла ляцька провокація.

Багато чуєсь та багато читаєсь особливо в ворожих часописах про комуністичний збір Українців у св. Юра. Вороги се зробили, вороги кидають клевету, а ся річ маєсь цілком инакше, що читаєсь навіть в урядових звітах польської преси. Се цілком неправдою, щоб конгрес комуністичний був у св. Юрі. Конгрес згаданий був лиш у сали де колись дяки здавали іспит.

Цілком неправдою є, щоб священство брало участь, або щоб навіть знало про сей конгрес.

Цілком не мож се назвати українським конгресом, где на 34 членів знайшлось лиш 6 Українців.

Початок до сего конгресу, та до арештованья дали початок самі Поляки.

В суботу перед неділею, в котру

були в часі воєнного
 Це Ляхо-Татари мов гайворон-
 ня вериди нашу галицьку землю
 і завели правдиво пекольний та-
 нець. Взброєні ляцькі банди зну-
 щаються над умученим до краю
 українським населенню.

Особливо тепер коли Ліга На-
 родів визвала Найвисшу Раду
 алянтських держав до скорого
 вирішення східно-галицької спра-
 ви, лайдацьке ляцьке правитель-
 ство напружує всі свої сили, що-
 би українську Галичину задер-
 жати на все під своєю корми-
 гою. Споконвічну українську зем-
 лю ділять між мазурських зайдів,
 яких тисячами спроваджують до
 Східної Галичини, а рівночасно
 зарядили конскрипцію, (спис лю-
 дности), якою хотять доказати ці-
 лому світові, що в Галичині са-
 мі Ляхи, що там нема Українців
 — Українські провідники і свідоміші передові люди запроте-

ких селян, який польський рад-
 мусить здушувати аж багнетами
 і машиновими крісами.

А наші браття з геройським
 завзяттем провадять цю борбу з
 узброєним ляцьким багнетом. Не
 лякають їх побої ні розстріли, не
 страшні їм кримінали ні шибен-
 ниці, «Це українська земля, не
 мають права Ляхи на ній госпо-
 дарювати» — відповідає катова-
 ний український страдалець. Не
 подаються, а радо складають для
 свободи Батьківщини кров і жит-
 те. Віддають це що найкрасше,
 що найдорожше для чоловіка, бо
 знають, що ця найвисша жертва
 за добро і щастє України, за до-
 бро і щастє грядучих українсь-
 ких поколінь.

Боряться по геройськи, не упа-
 дають на дусі але чи видержать?
 Так! Они видержать але не са-
 мі, лиш разом з нами. Ми, бра-

на скажену ляцьку собаку. Але
 це правительство не має вже сил
 дальше боротися, а боротися тре-
 ба якраз тепер найзавзятійше, бо
 тепер має рішатися доля нашої
 рідної землі.

Тому Др. Петрушевич зверну-
 вся до нас бразилійських Україн-
 ців з прошенням о поміч. А ми
 тоту поміч можемо дати. Від нас
 не жадають багато, лиш кілька
 мілів. Кілька мілів може дати кож-
 дий через них не збідніє, а вира-
 тує святу справу, pomoже до здо-
 буття свободи рідній землі. То-ж
 даваймо браття, але даваймо всі.

Нам встидно, що досі до сеї
 позички так мало приступило.
 Браття, коли сего обовязку не
 сповнимо, тоді ми станемо зрад-
 никами свої вітчизни. Тому при-
 ступаймо, та шлім звіти в тім
 взгляді до часописи «Праці». Ко-

членів знайшлося лиш 6 українців.
 Початок до сего конгресу, та до
 арештовання дали початок самі
 Поляки.

В суботу перед неділею, в котру
 арештовано сих членів сего кон-
 гресу з'явився п. Чура у школі,
 що находиться при площі св. Юра
 ч. 5 та підкупив сторожиху, щоб
 она винаймила йому кімнату у
 школі для відсвяткування з това-
 ришами своїми, «своїх імянин».
 Сей сам п. Чура закопав брошури
 большевицькі в одній комнаті зга-
 даної школи в присутности сина
 сторожихи.

О год. 12 почався у винаймленій
 комнаті большевицький конгрес і
 сейчас з'явилась поліція під про-
 водом комісара Лукомского. Між
 поліціантами находився і відомий
 Чура, котрий перейшов через од-
 ну кімнату і зараз відкрив місце,

А. Каченко

12)

Під Корсунем

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ

(Дальше).

Вони перекинуться до ворогів наших,
 як було й під Жовтими Водами.

— Неможливо тут битися! Неможливо
 — почали пани гукати цілим натовпом.
 — Назад!

Потоцький, приголомшений горем і
 старістю, вагався на чому стати, колиж
 почув вигуки цілого натовпу панів, щоб
 відходити ближче до Польщі, то неначе
 зрадив, що є спротога захватитись за ба-
 жання більшости шляхти, й звелів по-
 вертати військо назад.

VIII.

Почувши від полковника Друзького
 про смерть свого чоловіка Пріся трохи
 не збожеволіла з одчаю та жалю й уже
 не вагалася більше над питанням, чи
 робити собі каліцтво, чи ні, бо коли ра-
 ніше вона не хотіла бути огидливою,
 щоб не втратити кохання свого Микити
 то тепер після його смерті, її врода ста-
 ла їй немилу й непотрібною.

Лишившись у коморі на самоті, Пріся
 почала шукати чим би виколоти собі

око. Довго нічого вона такого не знахо-
 дила. Все, що переховувалося в коморі
 було м'яке й не годилося до того. Тіль-
 ки на другий день випадково вона по-
 бачила ветромлену в один з лантухів
 циганську голку. Цевно — хтось латав
 лантух і лишив голку на тому місці, де
 шив.

Болючо закололо Прісі в серце коли
 вона побачила голку, бо та голка мала
 бути смертю її вроди. Молода жінка сі-
 ла держучи голку в руці, не розуміючи
 сама, на що їй треба сісти, коли одна-
 ково можна вколоти око й стоячи. Во-
 на замислилась й полинула згадками в
 минуле. Їй пригадалось як малим ще
 дівчатком вона заглядала у шаплик з
 водою, а з шаплика на неї дивились ве-
 селі блискучі карі оченята... Як уже дів-
 чиною набираючи що дня води з Росії
 вона вбачала в річці ті самі блискучі й
 веселі, але вже більші й виразніщі очі...
 І от тепер прийшов час, щоб те в чому
 відбивалася вся її душа знищити, вбити
 а лишити натомість огидну, чорну скрі-
 вавлену пляму.

Пріся затрусилася всім тілом.

— Ні, не вбю живу душу... — рі-
 шила вона й несподівано для самої себе
 хутко, поспішаючись, почала різати гол-
 кою собі чоло й щоки.

Кров з'їгла Прісі все обличчя й по-
 бігла на одіж, а з одіжі на підлогу.

Біль доходив їй до серця, але вона не
 стогнала, — в цьому проклятому замку
 її привчили вже до мук.

Коли ранком другого дня до комори
 навідався гайдук, він, глянувши на Прі-
 сю, жажнувся предчуваючи собі кару від
 пана за недогляд.

— Скажена собако! — скрикнув він.
 Що ти наробила? Ти схоїла, щоб пан
 мені голову зняв?

Пріся сиділа замотана хусткою, мов
 скаменіла й не відповідала.

Минув з того день і два, й тиждень,
 а молоду жінку не кликали до пана, й
 вона, не відаючи про те, що польське
 військо вийшло з Корсуня, не розуміла,
 через що так склалось, й чи радіти їй
 з того чи сумувати.

Приголомшена нещастям, Ганна Цим-
 балюкова скільки день після того, як
 Прісю забрали до замку, бігала шукати
 свою дочку, але в замок її не пускали
 вартові, пани ж, яких їй доводилося зди-
 бати біля замку, на її запитання про
 дочку, тільки сміялися та глузували з
 її горя.

— Не бійся, стара, — казали вони,
 — як що твоя дочка вродлива, то буде
 жива. Ми, шляхтичі, шануємо жіночу
 вроду.

Ті глумливі речі гострим залізом уві-
 ходили в серце старі. Побожна з роду,
 вона не вважаючи на те, тепер радо за-

душила б усякого Поляка власними рука-
 ми. Нещасна передчувала, що дочка її
 терить муку й наругу, й з нудгою в
 серці ходила з ранку й до пізної ночі
 побіля замкової брами.

На третій день польським панам, що
 ходили коло брами, надокучили її голо-
 сіння й один з них почав гримати на
 1 артових:

— Доки вона тут ходитиме? Ви ба-
 чите, що вона нікому спокою не дає —
 чого ж чекаєте? Попарте її добре батога-
 ми, щоб одчепилася!

Вартовим не треба було довго наказу-
 вати, вони вхопили нещасну під руки,
 зацягнули в окоп біля замку й там скрі-
 вавили їй спину батогами.

Ганна була козацького роду й ніколи
 за свого життя не знала бійки, через те
 ганебне знущання трохи не зробило її
 божевільною. Не почувачи себе від об-
 рази й горя, вона ледви дійшла до своєї
 хати й упала на ліжку непритомна.

Тепер треба вернутися до старого Цим-
 балюка. Привізши сина до Черказ, він
 застав, що реєстрові козаки з Барабашем
 та Іллянем уже зовсім облагодилися до
 походу. Опріч реєстрових козаків, у Чер-
 касах стояло ще скільки тисяч польсько-
 го війська й, на лихо Цимбалюка, те вій-
 сько саме дістало наказ виходити Корсуня
 й приєднатися до війська гетьманового
 сина Степана. Через те, що ніякого обо-

где сам закопав комуністичну літературу. Коли поліція арештувала сторожуху і її сина, сейчас сконстантували з місця, що сей Чура який помагав арештувати комуністів, є тим самим, що винаймав льокаль для відсвяткування своїх імянин і котрий закопував в сусідній кімнаті комуністичну літературу.

Та найцікавіше се, що пан Лукомский про сей конгрес згадав п. др-и Баранови, котрий був в него урядово еще два тижні наперед. Цікаве і се, що „Газета Львовська“ спродавала на місті спеціальне видання з донесенем арештування, дві години наперед.

Скажіть самі добрі читачі, чи Польща правдою іде, коли в неї така геніяльна поліція, та еще скидаючи з себе кидає клевету на Українців і то так підло. Справді щось подібного не мож знайти було навіть в царській Росії! Сей п. Лукомський відважився написати в найблизшому числі „Веку Нового“ статтю про відкритіє комуністичного конгресу, та про революцію українську, що відбувся у св. Юрі під крилами крилошан.

Дивна річ, що деякі повірили, а ще дивнійше, що повірили такі, що повинні були виступити проти всякої клевети. Хтож проте спрепарував сей конгрес? Ну, а яка ціль? Ціль спрепарованого львівською поліцією на два тижні наперед заповідженого большевицького конгресу в сусідстві св. Юра зовсім ясна:

Заноситься на вирішенне східно-галицького питання. Европа не може бути глухою на домагання українського народу, та не може брати в рахубу констрипції, що ведеться карними експедиціями і кулеметами польськими. Рада би она за всяку ціну се відложити. За той час вони вигублять інтелігенцію, знесилують нарід, а передовсім їм потреба тепер українського большевизму. Спрепарувавши большевизм р. 1919 они дістали мандат на окупацію Сх. Галичини, а тепер спрепарують його з метою що найменше на проловжана...

Борба українських повстанців проти большевиків.

Після відомої акції повстанських відділів на Поділлі протягом кількох днів прикордонна лінія була вільна від большевицької кордонної сторожі. Тепер хоч та сторожа знову появилася, але війська, що знаходяться в тій полосі, завдяки акції повстанських відділів в глибині Поділля, — відрізані від своїх центрів і не мають звязку (головно зі Жмеринкою). Повстанці нищать комунікацію і розєднують окремі большевицькі частини. Приміром, в Каменці Подільському повстанські відділи з'являлися вже тричі, наводячи паніку на комуністів. Повстанські відділи, очевидно свідомо не затримуються довго на одному місці. Наскоки повстанців дезорганізують цілу большевицьку адміністрацію і військо. Настрій у них триворожий і непевний, наслідком чого почалась дезерція „красноармейців“.

Недавно до Львова прибуло 18 інтернованих польським військом „красноармейців“, які перейшли з Бруч в районі Волочиск і віддали себе в руки польської прикордонної сторожі. Своє поступованне вони пояснили тим, що загубили свою частину і що „уж больно от українських крестян бандитов“.

Кажуть що Франція приготує автономії для Сх. Галичини.

В політичних кругах говорять про пляни аліантів у справі Східної Галичини.

Англія є рішучо за тим щоби Галичина не належала до Польщі. Франція не побороє становища Англії, але хоче, аби Галичина була при Польщі лише тимчасово як край самоуправний і для того приготує статут для автономної Галичини.

Аліанти станули згідно на тім

Ганкевич заявив, що на його думку проект „автономії“ для Галичини можна би прийняти, якби він обіймав всі повіти краю, де є українська більшість.

Підпори польської держави.

Як віддано й щиро патріотичні урядовці польської держави служать своїй „ойчизні“, показують слідуєчі дві пригоди, які сталися останніми місяцями.

У Варшаві дня 12. листопаду розстріляно на вирок військового суду поручника польської армії Верещинського. Цей славний патріот украв і прогуляв не більше й менше, як 22 мільони марок, що належали польському інтендатству.

Друга пригода сталася що-йно в Познані, де за одним разом заарештувано директора місцевої пошти його заступника й 13 поштових урядників — усе чистокровних Поляків, яких перед двома роками настановлено на місце прогнаних Німців. Арештовані патріоти протягом цілого року крали всі листи й пересилки, що приходили з Америки, рівночасно не гребуючи й скарбоними грішми. Жилося на познанській пошті дуже весело, бо служба день і ніч була п'яна. За один останній місяць там було випито на півтора мільона марок лікерів і вин.

Аж тепер довідаються америнські Мазури, а також і декотрі наші земляки, де поділися їхні гроші післані до дому через познанську пошту. Пропили їх познанські поштовики во славу „коханої ойчизни“. А щож на се скаже Рак з „Людю“ що так розкричався? Може втне яку допись!

Повстанчий рух на Україні.

„Українська Трибуна“ повідомляє:

У звязку з зібранням продало

дон, оповідають, що в місцевостях звільнених повстанцями від большевиків панує спокій. Населення само охороняє порядок. Сили повстанців зростають з кожним-днем.

ВОЛИНЦІ ЗА ПРИЛУЧЕННЕМ ДО СХ. ГАЛИЧИНИ.

„Українська Трибуна“ доносить: Ініціативний гурток Просвітян подав до Ради Кременецької Просвіти таку заяву: „Вважаючи на те що в соїмі має стати на порядок денний питання про автономію Східної Галичини, ми низше підписані просимо Раду взяти на себе почин для піднесення солідарно всіми українськими організаціями повіту голоси про приєднання Волині до майбутньої автономної Галичини“.

МІЖ ПРЕДСТАВНИКАМИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ І ІРЛЯНДІЇ ПРИЙШЛО ОСТАТОЧНО ДО ВЗАЇМНОГО ПОРОЗУМІННЯ.

Урядово повідомляють, що представники британського уряду і айриського революційного парламенту („двол ерін“) дійшли до взаємного порозуміння у справі самоуправи Ірляндії. Умови порозуміння будуть предложені британському парламенту і айриському революційному парламенту.

Відпись умови переслано серови Джеймсови Крейгови премієрови Олстеру (північної провінції Ірляндії).

Конференція між представниками обох сторін відбулась 6. грудня рано. Обі сторони поробили собі взаїмні уступки і остаточно прийшло порозуміння.

Польський шовінізм у львівських школах.

Управа міської школи ім. Пірамовича у Львові відказується приймати на науку хлопців української народности. Таке лучилося з Олексою Диблюком, що хотів записатися на науку...

ни вигубляють інтелігенцію, знеси-
ють нарід, а передовсім їм потре-
ба тепер українського большевиз-
му. Спрепарувавши большевизм р.
1919 они дістали мандат на окупа-
цію Сх. Галичини, а тепер препа-
рують його з метою що наймен-
ше на продовження цієї окупації.

Підкинувши свій большевицький
конгрес під мури мешкань св. Юра,
Поляки мали за ціль еще один
підлий намір. Вони намагались
скомпромітувати нашого Митропо-
лита і його капітулу, щоб сим
способом спаралізувати їхній
вплив на нарід.

Однак в сім показуєсь лиш поль-
ська підлість. Правда всегда іде
верхом, та всегда побідить. Навіть
нунціатура заінтересувалась „істо-
рією“ Лукомського і взяла наше
духовенство в оборону перед під-
лою, негідною провокацією.

Складайте на сироти у Галичині!

Англії, але хоче, аби Галичина бу-
ла при Польщі лише тимчасово
яко край самоуправний і для того
приготовляє статут для автономної
Галичини.

Аліанти станули згідно на тім,
що справа Галичини мусить бути
рішучо як найскорше вирішена.
Сподіваються, що се наступуть вже
наближшій сесії Найвисшої Ради,
яка мала бути скликана 18. грудня
м. р.

Микола Ганкевич хоче польської автономії.

Польські соціалісти М. Нюдзял-
ловський і К. Пужак удались до
Львова, щоби поінформуватися у
справі „автономії“ для Галичини.

Вони відбули розмову з Мико-
лою Ганкевичем, котрий представ-
ляє серед польських соціалістів
напрям прихильний Польщі. М.

раїні.

„Українська Трибуна“ повідо-
мляє:

У звязку з зібранням проднало-
гу, на Уманщині в 20. ч. жовтня
виникло повстання селян проти
большевицької влади. В той час
червоні війська відтягнуті були до
румунського й польського кордону.
Користуючись цим повстанці легко
винищили відділи „Вохри“, і вся
Уманщина була звільнена від боль-
шевиків. Большевики під натиском
повстанців, кидаючи зброю, тіка-
ють до Дніпра. Заворушення, що
мають місце над Збручем — тіль-
ки рефлексія місцевої людности
на події ширшого розміру, що
відбуваються в глибині України.
Зібрані на кордонах Польщі чер-
воні війська налякані подіями в
тилу деморалізуються й розбіга-
ються. Люде, що переходять кор-

мати на науку хлопців українсь-
кої народности. Таке лучилося з
Олексою Диблюком, що хотів за-
писатися на вечірні курси для ре-
місничої молоді в сій школі. О-
дин з професорів заявив Диблюко-
ви, що не впише його на курс,
поки не змінить свого обряду на
римо-католицький. Що за безогля-
дний шовнізм! Грішать ним важко-
преважно ті самі Поляки! Що тому
кільканайцять років назад горлали
на цілу Европу, коли пруські або
московські шкільні власти поважи-
лися хоч одним нечемним словом
зобидити маєстат польської „шкул-
ки“ — або польської дитини.

Патріота правдивого пізнаєсь по його ді-
лах, а не словах, бо такий власне найбіль-
ше працює для свого народа. І таких нам
патріотів тепер якраз треба. Найкраще по-
кажемо, які з нас патріоти, коли дамо на
ПОЖИЧКУ ОБОРОНИ СХ. ГАЛИЧИНИ.

ву у Поляків не було, полковник їхній
почав збирати всі вози, коней і волів у
Черкасів, і жовніри, нагледівши у Ци-
мбалюка воза, забрали гой віз разом з
волами до свого обозу, на змагання ж
козака не звернули майже найменшої
уваги.

Обурений Цимбалюк пішов скаржитись
полковникові, й той на втіху йому хотів
дати йому квиток, по якому козак неві-
домо коли й від кого, мав дістати за
свої воли й воза гроша; але Цимбалюк
знаючи вже, що по таких квитках гро-
шей ніколи не можливо було виправити,
зрікся його взяти. Ще дужче обурений
пійшов він від полковника й попрощав-
шись з сином, взяв у руку свій батіг,
та й пішов до Корсуня пішки. Через це
й сталося, що він так довго був в дорозі
й повернувся вже після того, як Прісю
взято було до замку.

Увійшов у Корсунь. Цимбалюк здиву-
вався, бо по дворах і вулицях він тіль-
ки й бачив польських жовнірів, уланів
та драгунів; козаків же та міщан не тра-
плялося зовсім. Стривожений козак посі-
шав до свого двору, не предчуваючи
ще, яке тут горе його чекало.

Як тільки увійшов він у свій двір,
йому зразу стисло серце: двір увесь був
запаскуджений і серед нього стояли чу-
жі коні; одчинивши двері до своєї хати,
він просто скаменів; у його світлицях

лежали й сиділи з люльками у зубах у-
лани. Підлога в світлицях була забру-
джена, неначе в свинарні, мисники й
шафи понівечені, стільці поламані.

Ледви здержуючи в собі обурення,
Цимбалюк спитав:

— Де ж мої — жінка й діти?

— Жінка там! — показав оден улан
на двері в малу світлицю. — Ну, а ді-
тий так навряд чи відшукаєш.

Чуючи лихо, Данило мерщій відчинив
двері в доччину світлицю й побачив Га-
нну на ліжку. Вона тепер була при па-
мяті, але третій день лежала хвора. По-
бачивши чоловіка вона скрикнула, хотіла
підвестися, але не мала сили й залилася
сльозами.

— Ганно, Ганно!.. — питав Цимба-
люк припавши до жінки. — Що тобі?

Уста й руки у хворої були розпалені,
як на вогні, а проте сама вона вона тру-
силася в пропасниці.

— Слава тобі, Господи! — ти живий...
— над силу промовила хвора. — Дума-
ла, помер уже, або Ляхи вбили.

— А Пріся ж де? Микита де? — пи-
тав Цимбалюк з нудьгою в серці, бо роз-
умів, що коли б вони були тут, то не
лежала б мати в хаті безпорадною.

Хвора не мала сили відповідати й по-
просила пити, бо лежала не пивши вже
два дні. Випивши води, вона роз-
казала про все, що сталося після виїзду

чоловіка з Корсуня, й про знущання, яке
вчинили над нею Поляки.

Данило слухав жінку, не перепиняючи
й заспокоював її, коли вона дуже хви-
лювалася. Він здавався спокійним, і тіль-
ки зморшки, що все дужче напружували-
ся на його високому чолі, та тихий
стоїн, що вибивався з його грудей, ви-
являли, яку муку приймав старий козак,
слухаючи оповідання своєї жінки.

Коли Ганна доказала до останнього
дня й знесплено заплющила очі, Цимба-
люк наблизився до покутя, перехрестив-
ся до образів й голосно проказав:

— Прости мені, Милосерний Боже,
що я сорок років служив ворогам нашим,
Ляхам: бився за них з рідними брата-
ми, Низовими козаками, й допомагав во-
рогам гнітити люд наш посполитий —
український! Нехай не буду я козаком,
не побачу більше рідної дитини... не-
хай не прийме мене земля й викине з
домовини на поталу звірю, коли я пош-
кодую своє життя, щоб помститися на
Ляхах за всі їхні кривди.

Заспокоївши Ганну на тому, що дійде
до самого коронного гетьмана й таки од-
шає Прісю, він пішов покликати бабу
знахорку.

Заглянувши по до дорозі до де-кого з
приятелів, Цимбалюк довідався, що увесь
Корсунь був набитий польським козаком
і що нікого з української мо

тах немає, бо всі парубки повтікали в
ліс, а далі почали тікати туди й дівча-
та, яким пощастило уникнути польських
рук; а багато дівчат та молодіць тер-
пить ганьбу й знущання від польської
шляхти в замку.

Привізши до Ганни знахорку, Цимба-
люк зараз же пішов до замку й потра-
пив туди саме під той час, коли з під
Жовтих Вод прибіг жовнір-недобиток і
біля брами розповідав цілому натовпові
драгунів та жовнірів про загибель поль-
ського війська Степана Потоцького.

Натовп, дивуючись, слухав те оповіда-
ння, не знаючи ще, чи вірити тому, що
говорив утікач, чи не вірити.

Прилучившись до натовпу, Данило
цільно прислухався до розмови.

— Так реєстрові козаки, кажеш, при-
лучилися до Хмельницького? — спитав
він оповідача, дослухавши його оповіда-
ння.

— Кажу ж, що прилучилися. І навіть
шляхтич, полковник Кричовський, пере-
дався ворогам.

— І драгуни, кажеш, передалися? —
спитав оден з драгунів.

І драгуни передалися. Всі, як єсть
схизматики прилучилися до козаків, поки-
нувши нас, Поляків самих... Ну, там і
сила була, з козаками ж ще й татари.

(Далі буде).

Найновіші вісти.

В Росії панує страшний голод.

Австрія, щоб уратуватись перед упадком цілковитим, видала паперовий гріш.

Угри тужать еще за своїм королем.

В Німеччині панує гриппа. Недуга ся спричинила вже чимало жертв.

З Бразилії.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛИ! Наука в школі СС. Службениць зачесь з днем 1. лютого. Проситься слати з поближких і дальших осель діточки до школи, По умовини проситься писати, або перечитати в календарі «Праці». Українські родичі! не відтягайте, а записуйте чим скорше свої діточки у школу.

Дня 29. с. м. збудесь посвячення дому і школи СС. Службениць на лінії Есперанса. На це торжество запрошуеть усіх дооколичних Українців. Посвячення збудесь зараз по Службі Божій.

Протестів в справі Східної Галичини до бразилійського представника в Лідзі Народів, Д-ра Г. да Куна вислано звиш 40.

Крім сего Комітет Галицької Позички вислав письма до амбасадорів: американського, англійського, японського, французького, італійського, щоб вони вручили наші письма своїм представникам в Лідзі Народів. До сього часу прийшла відповідь лише від американської амбасадри, в якій заявляє, що наше бажання сповнила амбасада висилаючи письмо після жадання. Добре будо, щоб всі наші оселі українські се вчинили, та звіти свої прислали до Редакції.

Подаєсь до відомо, що увійшла вже в життє нова оплата поштової. І там, як і в нас, роблять

Посмертна згадка.

Марешаль Маллет. Дня 5. с. м. упоїлася Анастазія Бойко, дочка п. Івана Бойка, звісного патріота-Українця в тамошній оселі. Покійниця числила літ 14 і, яко кількалітна учениця школи СС. Службениць у Прудентополи відзначалася побожністю, скромністю і слухняністю. Умерла наглою смертю. Замітним одначе єсть те, що будучи зовсім здоровою, почувала якесь дивне передчуття своєї смерти, бо в останніх днях свого життє, висповідавшися і прийнявши св. Тайни, подвоїла пильність у праці та часто говорила: «Ці свята відай не дуже веселі будуть для нас», або: «Це, що роблю, не для себе роблю — воно мені не потрібне; на саме Різдво поховаєте мене». Як говорила так і сталось. День перед Навечерієм Різдва знайдено покійницю мертвою на березі потічка, де вийшла перед хвилею прати біля. — Похорон збувєя, мимо дощу, при великій участі народу.

Земля, хоч чужа, нехай пером її буде!

Допись.

Справа шкільна в оселі Антонію Олінто.
Іспит шкільної дівтори.

Слава Іесу Христу!

Знаючи яку незміриму вагу має наша рідна школа, тут в Бразилії, де ми, Українці, зі всіх сторін окружені чужими народами — за приміром других кольоній і ми з Антонію Олінто хочемо подати історію і звіт нашої школи, для добра всего загалу українського. А Хв. Редакцію «Праці» дуже просимо о поміщенє цих стрічок з далекого закутка Парани, яким є власне наша кольонія; тимбільше, що загал наш мало що знає про нас від ряду літ, так, як би ми мешкали де на найдальнім кінци світа.

Будинок шкільний у нас єсть побудовано

хочуючи і завзиваючи їх до засновання школи.

І справді знайшлось чимале число тих, що послухали його голосу і відчули потребу школи. Коли побачили готовність і охоту до школи Всч. о. І. Михальчук, парох нашої кольонії, заповіли збори в цілі засновання школи. На учителя покликано п. Григорія Висоцького, а заряд школи відано в руки п. Т. Шнирови. Школа розпочалась 1. лютого 1921; дітий було 36. І так по кількох роках перестанку заведено у нас знова школу завдяки више наведеним особам, Але хто зна, чи не була би вона знов по яких 3—4 місяцях устала, як би не її ініціатори котрі так попроварили, що якось дотягнули до 1. грудня 1921, в котрий то день відбувєся іспит.

Сам іспит випав досить добре. Школа прибрана, діти святочно повбрані очікували гостей, щоби показати чого через рік научились. Перед полуднем розпочався іспит молитвою. По тім діти читали, писали, оповідали і співали.

Видно було, що учитель не надармо працював над дітьми, а старався після сил розвинути і ублагороднити молоді уми повірених собі діточок. На питання діточки красно відповідали, а ще красше співали. На закінчення школи і іспиту промовив до дітий п. П. Кобрин; а промовляв так красно, що декотрі з присутних слухали не без сліз і зворушення, за що опісля дякували, що з'умів подати так гарну й поучаючу науку дітям, котру — если слухали уважно — можуть пам'ятати ціле життє і з неї користати.

Відтак роздано дітям в нагороду образці, по чім молитвою закінчивєся іспит.

Оттак по кількалітнім застою шкільним на нашій кольонії, знова школа у нас віджила. Не одна дитинка, що перед тим нічого не знала, умеє тепер щось перечитати написати, знає бодай підставу рахунків; щось з катехизму, котрого завжди учитель як міг так учив; знає вже щось більше про Бога, людей і світ, знає те все, що дуже її колись в життє придасться.

То все єсть дуже добре, а ще лучше булоб, колиби на слідуєчий рік наша кольонія Антонію Олінто (лінія Сантос Андраде) напроварила дітий у школу не

На „кресах ойчизни“.

(Конець).

А чи знає „ржонд“ що представник Канади в Лідзі Народів пригадав собі Східну Малопольську і що в тім часі всякі необережні кроки можуть еще критичнійше настроїти ситуацію. (Даремний страх! Забратися з Галичини мусите скорше чи пізнійше Новий премієр ратує ойчизну через мир з сусідами значитьє війни з Росією нема (під зиму зле зачинати авантури). Для східних „кресуф“ буде Польська „маткон ктура накармі і огжее“ на освіту і шкільництво уряд не буде скупити; значить Рідний край, дістане еще більше шмароні збудуєся ще більше польських „шкулек“, а те прокормленє і огрівання вже давно нам боком лізе. І так Поніковський закінчив свою бесіду: „добре є мешканцям іно зле є державі. Немов повторяютьєся ті страшні часи, коли шляхта осягнула вершок богатства посидала пшеницю до Гданьска, їла, пила а в скарбниці річпосполитої була пустка“. І сказав правду Поніковський, бо стара небіжка Польща а нинішна се одно і то саме, як і та нахабність до України і взагалі чужих земель, те саме „не позваляю“, ті самі „нержонди“, що і колись. Чиж має бути і инший конець тому всьому?

Та спасенне Польщі являєся . . . в закриттє українських часописий. Польська „владза“ заборонила видаване „Укр. Вістника“ і „Батьківщини“. Після думки тої „владзи“ укр. часопись має виглядати ось так: заголовок пр. „Укр. Вістник“ відтак „в імени річипосполитої польської конфіскуєтьєся“, відтак чотири білі сторони а при кінци „оден доляр рівняєся 7 тисяч марок польських“. А що „Укр. Вістник“ не хотів виходити в такім богатім змістом форматі тож заборонено взагалі йому виходити.

Закритєм укр. часописий і ріжними приріжними шиканами думаєся позискати „братні народ рускі“

ше від... в якій заявляє, що... не сповнила амбасада висилаючи письмо після жадання. Добре було, щоб всі наші оселі українські се вчинили, та звіти свої прислали до Редакції.

Подаєсь до відома, що увійшла вже в життє нова оплата пошто-ва. І так: оплата звичайного листа вносить 200 р. — за грани-цю 400 р., за лист рекомендова-ний платиться озібно 300 р. в Бразилії — за границю 400 р.; за переписні картки в Бразилії 100 р. — за границю 200 р.

Головним містом у Бразилії, як пишуть, вже не буде Рію де Жанейро, але Гояз. Ряд вже за-держав собі 14.000 кв. кілометрів землі та має вкортці винайти місце, де розпочнуть будуватись. Клімат має бути здоровий.

В Бразилії борба що до вибо-ру президента республіки приби-рає чим раз більші розміри. Між кандидатами на президента є Ні-льо Песаня і Артур Бернардес. Ходили вісти; що військо мало поставити свого кандидата, але генерали заперечити тим вістям. Більшість іде за п. А. Бернарде-сом. Більша часть єпископів в Бразилії стоїть за Бернардесом, як пише часопис Унійов. Масо-ни однак всіма силами свого кан-дидата Ніля Песаня.

В Пернамбуко вибухла сла-бість.

Позір!

Звертаємо увагу усім тим, котрі хотіли би на-бути Календар „Праці“ на рік 1922, а хотіли б його мати, щоб спішили ся із замовленнями, бо вже майже на вичерпан-ню, проте вкортці нес-тане.

УВАГА: Хто замовляє більше чим 5 календарів, кошта пересил-ки оплачує редакція.

добра всего загалу українського. А Хв. Редакцію „Праці“ дуже просимо о помі-щенє цих стрічок з далекого закутка Парани, яким є власне наша колонія; тимбільше, що загал наш мало що знає про нас від ряду літ, так, як би ми ме-шкали де на найдальшій кінці світа.

Будинок шкільний у нас єсть побудо-ваний вже від кільканадцять літ. Учи-телі, як звичайно по других колоніях, так і в нас були різні. Один з них, котрий зумів попровадити школу взірце-во і з добрим успіхом, се був п. Филип Кобрин. Він в нас учителював близько два роки. Попри школі він згуртовав і провадив хор на 4 голоси через весь час свого побуту. Під його проведом збу-вались тоді також і приватні богослуже-ння у церкві, бо свияеника місцевого у нас ще не було.

Милі то були для нас часи і ми до тепер ще їх не забули, бо полишив у нас добру памятку.

По сім вже перейшло повних 12 літ, підчас яких були ще і другі учителі, за яких школа, хоч поволи, але все таки йшла вперед. Аж потім якось так скла-лося, що школа як стала, так стояла пусто через 4—5 літ.

Будинок шкільний стояв собі серед спокійної тишини довгі роки, і здаєсь, що не було майже таких, що питались-би: на що ми поставили цей будинок? І дивно се, що школа в нас стоїть в са-мім осередку колонії, при головнійшій дорозі і коло самої церкви, а також і венди та — (майже) всі ми були такі байдужні і недбалі, обоятні, що так як би ми її нігди не бачили! Дивно та-кож і се, що ми, яко члени братства Найс. Серця Ісусового, сповідаючися що місяця, уважали собі за великий гріх забувати або зневажати своїх родичів, а не уважати і забувати на свої рідні діти, ми не почитували собі сего за нія-кий гріх! Адже закон Божий каже, як великим гріхом є забувати на родичів, так гріхом також є недбати про свої ді-ти і їх не виховувати так, як це пови-нно бути.

Але не всі ще ми так далеко зайшли в своїм забутю, щоби не памятали вже і на свої діти. Були між нами і такі, що дуже журились справою школи, спра-вою своїх дітей.

Між ними перше місце займав наш український купець п. Теодор Шнир, щир-ий Українець. Він то по раз і не два відзивавсь ізза балкона до людей, за-

знає те все, що дуже її колись в життю придається.

То все єсть дуже добре, а ще лучше булоб, колиби на слідуочий рік наша ко-лонія Антонію Олінто (лінія Сантос Андраде) напровадила дітей у школу не 36, але 86, бо тільки родин рахують тут.

Не пожадуємо нашим діточкам науки доброї, а певно що і вони нам в нашій старости не пожалують нічого.

В імени всеї колонії підписуємось:

Т. Шнир, Г. Висоцький.

А. Олінто, 3/12 1921.

Спис книжок і брошур, які можна набути в управі часо-пису

»УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР«

Wien, VIII. Langegasse 5/6

Кривава книга в укр. мові	10	цт.
За державну незалежність Галичини 10	"	
Рік на Великій Україні (на ліпшій папері)	1	дол.
Рік на Вел. Україні (на звич. папері) 50	цт.	
Галицька Армія на Вел. Україні	50	"
Великі Роковини	5	"
Українська школа під польським ярмом 5	"	
Зі споминів Січовика	5	"
Польська колонізація Сх. Галичини 5	"	
Як писати мемуари	10	"
Перша Сесія В.У.Н. Ради	10	"
Від Денікіна до Большевиків	5	"
Українська делегація Сх. Галичини в Ризі	5	"
Похід українських військ на Київ	10	"
Князь Ярослав Осмомисл	5	"
Василь Стефаник	5	"
Підкарпатська Русь	5	"
Студенство і політика	10	"
Корупція в державнім життю	5	"
Галичина та Соборна Україна	5	"
Галичина й нові держави в Європі 10	"	
Економічні основи Галицької держави 10	"	

Кошта поштової висилки управа оплачує сама.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА:
„Український Прапор“
„UKRAINSKYI PRAPOR“

Одинокий офіційальний орган Галицького Уряду. Виходить раз на тиждень.

Переплата вносить піврічно 1 доляр, річно 2 доляри.

Адреса управи часопису: Wien, VIII. Langegasse 5/6

ник“ не хотів виходити в такому бо-гатім змістом форматі тож забо-ронено взагалі йому виходити.

Закритем укр. часописий і ріж-ними приріжними шиканами думає ся позискати „братні наруд рускі“ а знищити Укр. інтелігенцію. Забу-ли Поляки Познань, забули що культурно о много висше Німці не могли їх там знищити; чиж ду-мають вони тепер заїмпонувати нами своєю шляхецькою дурнотою і тим більше нас спольонізувати? Се бігме смішне і як ціла „псль-скость“ сходней Малопольські. Трохи далі будуть вже в кінах сьміятися з тої „Польскосці“ — та на дурноту нема еще ліку як і на хоробу польської марки. І коли, колись американський писатель М. Твейн радив на поліпшенне розу-му їсти мясо кита, то польські по-літики“ мусілиби вилапати кити з усіх океанів; може й тому їх так тягне до води, бо все кричать „од моржа до моржа“.

Юрко.

— Новий лікар у Прудентополи —

Dr. ROMULO CARDILLO

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги мушин і женщин так внут-рішні як і зовнішні. Приймає недужих від 8—11 год. рано і від 2—5 по полудни.

Мешкає в ринку, в домі, де мешкав Др. Лінс.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до рубаня дере-ва до палива, як і до залізничі і дорментів-Платня: від метра дерева по 1\$500 на мі-сци (у лісі); за дормента по 1\$600 так са-мо на місци. Знаряди робітничі привезти зі собою. Зголошуватись до Петра Новац-кого. Nova Galicia — Estado S-ta Catha-rina.

КАВА З ФАБРИКИ
S. JOÃO
— de —

ANTONIO CANDIDO CAVALIM
Iraty — C. № 21 — Parana

Зайдіть, а там дістанете каву найлучшої сорти, без домішок — ароматичного запа-ху та і тано, як в жаднім иншій склепі.

Ширіть „ПРАЦЮ“!

39)

Кривава книга

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

Вони його так довго били аж ціле тіло купалося в крові, а опісля горючі рани посипали сіллю — щоб задержати кров. На пів мертвого кинули ще й до рову. Що опісля з старшиною сталося, годі було дізнатись.

Про відносини в Шопи-Буг розказує б. полонений український старшина І. О. ось що:

До Берестя ми приїхали 23-ого липня. Нас не хотів прийняти задля браку місця жаден другий табір — ні в Варшаві, ні в Іван-городі, ні в Щипюрні, ні табори в Познанщині, отже відставлено нас до ново-назначеного табору берестю т. зв. Шопи-Буг. Дя шопи, це комплекс довгий на 200. широкий на 150 кроків. На нім стоять 2 більші й 1 менша шопи, які служили за австрійських часів на склад саперських матеріалів, отже бараки є голі, без долівки без провітру й вікон. Стоять вони над самим берегом Буга. Передпершим малим баракком є лятрина призначена для цілого табору. Перша шопи поділена на дві частини. Одна призначена для офіцерів, друга на шпиталь. Дві дальні призначені для мужви. На цій окрайці землі сидить збита маса 5500 людей. Сидять всі просто один другому на ши. Прохід немислимий, бо колиб вийшли з бараків всі нараз, то не стало б місця. Воздух страшний. Ми просили команданта табору польського підпор. Зборовського зі Львова, щоби усунув нас з нашого баракку, який находився на 3 кроки від лятрини, — але безуспішно. Страшнішою звірюкою в людським тілі його помічник — польський підпор. Бренер. Води чистої нема нігде. Табір увесь обснований дротом. Тому приходиться пити воду з Буга, яка в цій місці зачеплена калом й відилливами з лятрини. В бараках нема жадних прич до спання ані клаптика соломки. Усе спить покотом на сирій землі. Раз зявився в таборі командант твердині Ген. Шамота. Ми прохали його о полегшу, на що він відповів: «Будьте вдоволені що жавете! Ви пощо билися? Коли вам эле, то здихайте й так!... і справді гинуть наші люде в тім пеклі скорше, чим мухи перш»

ПОЗІР! — ПОЗІР!
УКРАЇНЦІ в ПРУДЕНТОПОЛІ і ОКОЛИЦЯ!

Теодор Савечка

отворив робітню ковальську. Може кожний дістати з доброї стали фойси, сокири, серпи поодинокі або й тузінами. Кує вози, направляє ушкоджені й виконує взагалі всякі роботи, входячі в обсяг цього фаху. Робота совісна — ціни приступні.

Кожний Українець повинен се вже раз зрозуміти, щоб лиш своїх ремісників підпирати!

Theodor Savetchka

Prudentopolis

Paraná

Позір Українці оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, та порадьтеся п. В. Лопатюка,

Всякі записи, розписи, рекременту, щоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік.

Тому ідіть, предложіть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, і тай тано.

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYBA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на ліченю і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgena». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крові в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

CONSULTORIO
CIRURGICO — MEDICO

Dr. José Mendes de Araujo

Бувший славний асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить з великим успіхом слабости жіночі і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жінки і дітей.

При ліченю недуг крові уживаєсь

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тане.

Маємо всякі матерії, капелюхи, убрання готові, пали парасолі, як також всякого рода залізя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукта кольоніяльні.

Пам'ятайте, що вже раз треба поняти сей великий клич: «СВІЙ ДО СВОГО!»

З глибоким поважанем

Семішин — Опущкевич & Спілка

Українці, котрі суть на лістах військових, а раді би себе звільнити від війська повинні задалегіть виробити звільнене. Час на се виходить до 15. листопада. З тими рекрементами удавайтеся до п. В. Лопатюка. Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер увільнить. Представте свої причини, та не відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич: «Свій до свого з всіми потребами!»

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці капляшковых, купую всякі продукт краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,

Guajuvira

Paraná

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП

ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА

у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рілничі, як також ріжного рода матерії, від найтанших до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стяжки, капелюхи солом'яні, нитки до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начинє кухонне, залізо, машини до шитя, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворита», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завсїгда: хміль, одій до ф. рб. свїчки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соди меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузяна і мандькова, фасоль, кави палена і зернятами, чай з Індії.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукта кольоніяльні.

Wasilio Waitovycz

Prudentopolis

Paraná

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІО

купує насіне лєну і конопель. як також прядиво лянне і конопельне. Одно кільо насіня є лєну платить по 400 рейсів; насіне конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте 1 кільо 1\$300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider

Portão

Paraná

Або через посередництво Григорія Тандри — Портон.

СКЛЕП

НИКИТИ ДОНЯКА

в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив еще в р. 1908 у великім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополи і звідтам до Іраті. Кожний, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склені усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рілничого.

Купую герву-мате і інші ц одутка хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольні Іраті.

га, яка в цим місці занецижена ка-
відпливами з лятрини. В бараках нема
жадних прич до спання ані клаптика со-
ломи. Усе спить покотом на сирій землі.
Раз зявився в таборі командант твердині
Ген. Шамота. Ми прохали його о полег-
шу, на що він відповів: »Будьте вдоволені
що жавете! Ви пощо билися? Коли вам
зле, то здихайте й так!... і справді ги-
нуть наші люде в тім пеклі скорше, чим
мухи перш усього від голоду. Їсти дають
два рази надень. Рано тепла вода звана
чорною кавою, після полудня горохова
зупа. Та зупи дають так мало, що полови-
на арештантів не дістає нічого а друга по-
ловина хапає немов звірята по пару гор-
шків прямо в рот. (Далі буде)

ПЕРША УКРАЇНЬКА МАЛЯРСЬКО-АР-
ТИСТИЧНА РОБИТНЯ І ШКОЛА

С. Горбача.

Виконується артистично малярсь-
кі роботи, як мальованне декорації
домів, церков і образів нашого
стилю і обряду та взагалі всякого
рода роботи малярські.

S. HORBATCH

CURITYBA rua Varão do Rio Branco
с. р. 187.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Костя Одрецького
В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПА-
РАНА.

Один з найбільших і найстар-
ших склепів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари ріжнородні — яких
справді хто забажає — фазенда; залізо;
заяряди домашні, кухонні, і усе, що по-
трібне до ужитку домашнього і рільни-
чого.

НАПИТКИ РІЖНОРОДНІ. — СКУПО-
ВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі
товари. Капелюхи, стрільні артикули, ок-
раси зі золота як: брошки, перстені, лан-
цуски до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете
вдоволені.

Konstantino Odreckyi.
Antonio Rebouças — Paraná.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю
S-ta Casa da Gamboa, Maternidade
e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, не-
дуги жінщин і дітей.

При ліченю недуг крови уживаєсь
914 і 606.

Ціни приступні. В заведеню візита
коштує 5\$, в домі слабого 10\$.

Поза містом платиться від години.

GUARAPUAVA, Praça 7 de Setembro

BEVAM AS CERVEJAS
da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELE-
PHONE
454.

Atlantica

Luzitana

Curitibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА
ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул.
Ігвассу) — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлятика, Люзитана, Гамбург-
го, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ:
Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атлянта, Білці, Вода Столова, Женжі-
бре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Ма-
лин, Помаранч, Содова воде.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду
скількість ячменю і платимо найлучші
ціни! Роздаємо також насінє ячменю
за контрактом і продаємо вибиранє
насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлянтики є найлучші і
економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у
Прудентополи в домі п. М. Козловского.

усе, що йому потрібне до ужитку до-
машнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші цю одутка
хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фі-
ра до Прудентополя і кольній Іраті.

Пишіть:

Theodor Schneider
Paraná

Portão

Або через посередництво Григорія Та-
дри — Портон.

УКРАЇНЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого
склепу, який є завсїгди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados,
залізя, начине кухонне і прочі знаяряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСКЕ, МІД, і інші продукта кольовіяльні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

Одинока українська фабрика цукорків
ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє ріжнородні цукорки ріжного смаку і зовнішньої
форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она
істнує від двох місяців спішіть з замовленнями. По цукорки пішіть і
голосіть ся до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
КУЧМИ І ДУНЦЯ.

Маємо на складі ріжнородні товари, як: фазенда, армаріньо — начине,
кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.

Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завсїгди лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de Kutchma & Dunetz.

Rua Viduconde e Nacar — União da Victoria — Paraná.

Печатня оо. Василян в Прудентополи